

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: **BILKEI FERENC**
 Segéd-szerkesztő: **KETSKÉS ELEK.**

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytásdékben.

Temetés. És mi lesz a temetés után?

Az új képviselőház tegnap eltemette a november 18-át. Kitérőt kaptak az emlékének annak a szomorú napnak, a mely az erőszak szomorú uralmát akarta Magyarországon meghonosítani. A nemzet itélt, pálcát törött fölötté és január 26-án bebizonyította, hogy Magyarországot csak egyféleképpen lehet kormányozni: törvényekkel. Elalattani lehet, félvezetni lehet, szép szóval, bizelgesssel óriási áldozatokat hozhatnak vele — a mint hozattak is — de mikor a törvényben biztosított jogait kikacagják: akkor elfelejti a tréfát s olyan lesz, mint a csökönyös paripa, rug, harap, toporzékol, csak odébb nem mozdul és terhet nem visel.

Mindezt akárki láthatja.

De mi lesz ezután?

Minél tovább késik az új kormány ki nevezése, a közgazdasági krízis is annál súlyosabbá válik. Ma még ezt a krízist nem érzi a nagy közönség. De tegyük csak fel azt a szörnyű eshetőséget, hogy az ellentétek kiegyenlítetlensége miatt év végéig új kereskedelmi szerződésekre nem jutunk és szerződésen kívüli viszonyba kerülünk a külső államokkal. Tegyük fel, mert bizonyosan így lesz, hogy Ausztria még év végéig sem vár. Jóval előbb tudni

akarja, kaphatók vagyunk-e a vámszövettség alapján kötendő szerződésekre, mivel ha velünk közösen nem szerződhetik, akkor külön kell ezt megeselekednie, nehogy ő is hoppon maradjon. Arra nem fogják kényszeríthetni Ausztriát, hogy sorsát tehetetlenségünkhez láncolva ő is szerződésen kívüli állapotba jusson. Ha mi most már se vele együtt menni, se külön járni nem tudunk, akkor egyszerűen kikapcsolódunk a szerződéses viszonylatokból, mint egy holt tetem s az ország annyiszor hangoztatott passzív rezisztenciája egy gazdasági katasztrófába fulad.

Hiába titkolnók, meg van a szörnyű lehetőség. Abszolutizmussal legyőzni aligha lehetne a magyar nemzetet. A végén mi győznénk. Normális viszonyok között az adó és az unjoncmegtagadás joga erős és győzelmes fegyvervé válhatik az alkotmányos ellenállásnak. De most még az ultima rációknak ez a fegyvere is öntestünk ellen irányul. Mert ime ez történhetik:

A felirati vitát jó sokáig el lehet húzni. Ez végre is alkotmányos hadművelet. Azután kiegyenlítés nélkül véget érhet az alku. Ő felsége ismét új választásokra hívathozhatik. Ez is alkotmányos művelet. A választások után ismét tárgyalások következnek. Majd jön ismét a felirati vita. Közben az év eltelik lassacskán, közben

Ausztria megüzente az elszakadást, közben a külső államokkal nem is tárgyalhattunk s a győzelmes többség olyan helyzetbe jut, hogy vagy kapitulál s ez esetben az ellenünk szervezkedett Ausztria kezéből élvezheti még a közösség most már igazán mostoha kenyerét és a kereskedelmi szerződésekből is megmenthetünk még talán néhány roncot. Vagy pedig nem kapitulál a többség s ez esetben folytathat passzív ellenállást, de akkor az egész külső világgal borzasztó vámháborúba sodorja ezt a szerencsétlen országot. Nem valószínű, hogy ez neigorténjék, de megtörténhetik.

Vigasunk és bátorításunk csak az, hogy a nemzet kikoplattatásának a gazdasági katasztrófába kergetésének gondolata a nemzet vezetőit és uralkodóját egyaránt visszatöbbszenti. Uralkodónk jól tudja azt, hogy a népek ereje a trón ereje is. S jól tudja, hogy mindkét irányban retentessékké válnának a következmények, ha egymással megegyezni nem tudnánk.

A Kossuth-utca rendezésének drágasága (?)

A csütörtöki rendkívüli közgyűlés városatyáinak egy része bizonyos aggodással és semmi esetre sem teljesen nyugodt lelkiismerettel szavazta meg a Kossuth-utca rendezését. És kinek a lel

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓTÁRCAJA.

Kritikai észrevételek egy felolvasáshoz.

Írta: **Dr. Reichardt Tamás.**
 (Folytatás.)

Nem akarok a föllállított tételből további következtetéseket vonni, mert hiszen akkor egész könyvet kellene írnom, csak azt az egyet akarom konstatálni, hogy a vallásnak eddig mindenkitől elismert kulturális jelentőségét, valamint az embert és az ő eszméinek értékét jobban lebecsülni már nem lehet. Ez az elmélet minden idealizmusnak és magának az emberi méltóságnak halálos ítélete.

Nem tudom, hogy Sch. magáévá teszi-e föllállított tételének fönnitit és még sok egyéb következményeit a belőlük folyó sivár világ nézettel együtt. Ha következetes akar lenni, magáévá kell tennie az bizonyos. De ez az ő dolga, ehhez senkinek semmi köze. Ahhoz azonban már van szavunk, hogy ezt a végtelenül egyoldalú és alapos bizonyítékok hiányában leledző feltogást úgy tüntesse föl mint a „műveltek közmegegyező-

dését“. Ez ellen tiltakozunk! Mert hála Istennek a materialisztikus történelmi fölfogás hívei az idealisztikusával szemben törpe kisebbségben vannak. *Spencer, Marx és Bebel*, valamint ezeknek gyöngé magyar kópiái: *Pikler és Sömölő* Bódog még nem is elégségesek arra, hogy közmegegyezést keltsenek. Senkinek sem jut eszébe tagadni, hogy a társadalmi fejlődésre materialis tényezőknak, a milyenek pld. a gazdasági viszonyok, a földrajzi milieu is van befolyásuk, de mégis csak végtelen egyoldalú fölfogás azt állítani, hogy csak ezek döntik el a fejlődést, az ember eszméi pedig „csak okozatok.“ Ennek a véleménynek belső tarthatatlansága oly nagy, hogy már csak azok tartják, akik még mindig remélik, hogy a materializmust egységes világ nézlettel emelhetik. Mert jól tudják, hogy ez csak akkor érvényesülhet, ha a materializmus alapján sikerül a létnek összes viszonyait megmagyarázni. De hát ez eddig nem sikerült és nem is fog sikerülni. A történelmi materializmus hajója, mely cselőtt 50 évvel énértetőtől duzzadó vitorlakkal indult hódító útjára, az el nem vitatható tények zátonyan törést szenvedett s ma már csak lassan süllyedő hajó. „*Alle Sophisterei helfen nicht über die Thatsache hinweg, dass die Menschen Köpfe*“.

haben, und mit diesen Köpfen ihre Geschichte machen“ . . . ezt mondja *Bernstein* „*Die Voransetzungen des Sozialismus*“ (Stuttgart 1899) című epochális művében, aki szocialdemokrata szabadgondolkodó létre bizonyára nem jöhet az elfogultság gyanújába. Elveszett az a hajó, amelyről a patkányok menekülnek. A történelmi materializmus hajójának a szocialdemokraták a patkányai; ők hirdették azt agitacionális célból és használták ki egész a lelkiismeretlenségig és ha most mégis kénytelenek földadni, ezt bizonyára nem azért teszik mert „a műveltek közmegegyező-dése“ áll mögöttük.

Hamis ez a fölfogás, mert az alap, a melyre helyezkedik t. i. a filozófiai materializmus szinten be nem bizonyított fölt. vés. *Egy olyan elmélet, amely a lét legközönségesebb problémáival szemben tehetetlenül áll nem lehet közmegegyező-dés.* Már pedig ilyen a materializmus. Mi közönségesebb mint az élet? S az „anyag és erő“ theorijája már a tenyészet és érzéki élet jelenségeit és eredetét sem tudja megmagyarázni. Történetek ugyan kísérletek, de nem egyszer csufos kudarcral végződtek s hívei kénytelenek a monizmus föladásával a vitalizmus karjaiba vetni magukat. Annál kevésbbé tud magyarázatot adni a lelk

Papp Károly

Selyem-műfestő és vegyészeti ruhatisztító

Székesfehérvárott

Városház-tér, 5. szám alatt.

(Bejárat a Megyeház-utcáról.)

Mindennemű úri-, női-, gyermek- és egyen-ruhák, menyasszonyi kelengyék, függönyök, végaruk, Gyász esetekben a legrovidebb idő alatti kiszolgálást ígerek. 2958 156—146

Mai lapunk 6 oldal.

kében ne maradt volna a gyanu fulánkja, mikor a városi tanács a közgyűléshez tett terjedelmes előterjesztésében a következőket tétel kijelentéseket is sziveskedett közölni:

ez utcarendezés kockára teszi a postaépület és pénzügyi épület s így az egész rendezés sorsát

később pedig imígy rémit:

kiteszi a várost egy még meg nem állapított olyan károsodásnak, a mely a város jövőjét évtizedekre tönkre teszi s a polgárság vállaira elviselhetetlen terheket ró.

Mindezeket a tanács mondotta s a bizottság nem egy tagját láttuk sötét arccal maga elé bámulni, mintha érezte volna azt a súlyos vádat, mely őt unokái előtt terhelné fogja, hogy ime: ti vagytok az okai, hogy Fehérvár jövője tönkremenet s hogy vállaink nem bírják az elviselhetetlen terheket.

Nézünk egy kissé szemébe ezeknek a néhez vádalknak.

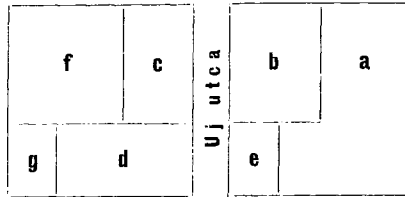
A város évekkel ezelőtt megvette a proviánház telkét s nyakába szakadt a régi kaszárnya dísztelen épülete, mögötte egy kopár, használatlan területtel, a mely a város közepén valóban szegényfolt volt. A proviánház telkén terveztek az igazságügyi palotát, aztán nem tervezték, hanem belenyugodtak abba a gondolatba, hogy az az 50,000 koronát érő telek kamat nélkül hosszú évekig a város nyakán fog maradni. A nyakunkba szakadt kaszárnya helyiségeinek egy részét drága költséggel szintén átalakították a csendőrök részére. A másik fele, valamint a kaszárnya mögötti rész szintén ott dísztelenkedett kamat nélkül, használatlanul években keresztül. Hogy hány ezer korona kamatot nem kapott meg így a város a heverő kamatozatlan tőkéjéből, nem számítjuk ki, de hozzávetőleg az is 5-10 ezer korona között van. Ki volt az oka? Talán a város adófizető közönsége? Aligha. Vagy talán a tanács, a mely a közgyűlést ily kockázatos vállalatokba belevitte: . . . Nem adunk rá feleletet. Annyi azonban bizonyos, hogy a tanácsnak nem mindig egyformán fekete a szemüvege.

Mi lehet itt a város célja? Az, hogy a tulajdonában levő jövedelmi forrásokat ne hevertesse, hanem hasznosítsa. Vajjon hasznosíthatta-e a végleges és egyöntetű tervezés nélkül? Bizonyára nem. Az a mód pedig, a mellyel a Petőfi-utca meghosszabbítása által rendezzük a Kossuth-utcat, minden esetre célszerűbb és jövedelmezőbb minden más rendezésnél.

Vegyük sorra a telkeket. Először a régi s azután a Petőfi-utca meghosszabbításával nyert telkeket. A régi rendezési tervzet szerint láttuk az Árpád-fürdő 1020 □ ölnyi területét (a), mellette hátul a csatornaparton és a tervezett utca sarkán maradt egy 160 □ ölnyi terület (b). Az utca másik sarkán, a csatornaparton kijelölt Winkler főmérnök három 160, összesen 480 □ ölnyi területet (d), a melyet 10,000 koronáért a kereskedelmi iskola kapott volna meg. E mellett az apácák kertje szomszédságában szintén maradt egy 160 □ ölnyi terület (g), a melyet a nőnövelde cserébe kapott volna a csatornaparti utcaszabályozás által elvesztendő területért. Azután volt az Árpád-fürdő s a rosszul tervezett utca közt levő pénzügyi palota (b) (540 □ öi). Az utca másik felén a posta palota (445 □ öi) (c) s a csendőrök által lakott régi kaszárnya (610 □ öi) (f), összesen 3264 □ ölnyi terület.

Régi terv.

Kossuth utca.

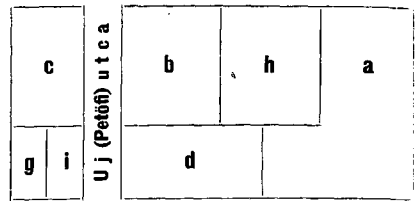
Csatorna.

Az új, illetőleg megkorrigált tervzet szerint a következő területeket kapjuk:

Árpád-fürdő telke 1020 □ öi (a), mellette a csatornaparton az Árpád-fürdőtől visszaveendő 172 □ ölnyi terület s a mellette levő, az új utcáig terjedő 270 □ ölnyi a melyre a kereskedelmi iskola épül, összesen 442 □ ölnyi (d), terület. Azután jön a pénzügyi palota 512 □ öle (b), vele szemben a postapalota 475 □ öle (c), az apácáknak jutó 160 □ öi (g). Marad még eladásra a postapalota mellett a csatorna parton egy 300 □ ölnyi terület (f) s a pénzügyi palota és Árpád-fürdő közt, a jelenlegi postaház helyén egy pompás 560 □ ölnyi terület (h). Tessék ezt összeszámítani s kapunk értékesítésre összesen 3469 □ ölnyi területet, vagyis 205 □ öllel többet, mint a régi tervben volt. Ez a terület, négyesöglet szerényen 30-40 koronára számítva (8-8000 ezer korona többletet jelent. Az új rendezés tehát már így is több ezer korona jövedelmet jelent a városnak.

Uj-terv.

Kossuth-utca.

Csatorna.

A kereskedelmi iskola 10,000 koronáért kapott volna a várostól egy 480 □ ölnyi területet. Természetes, hogy ez a terület a város nagylelkűsége folytán jutott ily olcsón a társulat kezébe, mert a csatornaparton levő telkek értékét is mindenesetre számíthatjuk 30 koronába. Az új terv szerint a kereskedelmi társulat 442 □ öllért fizet 10,000 koronát, a régi szerint 480 □ öllért adott volna ugyanannyit. Ez is majdnem 1000 korona haszon a városra. (Megjegyezzük itt, hogy a kereskedelmi társulat már el is fogadta ezt a 442 □ ölnyi felajánlott új telket 10,000 koronáért, a mit annál is inkább megtehet, mert a Pirosalma telkén 300 □ ölet ingyen, 300 □ ölet féláron kapott, a mi 7200 kor. ajánlékot jelent s így az itteni 10,000 kor. értékű telek csak 2800 koronájába kerül.) A mi most már az Árpád-fürdőtől 6993 koronáért visszavenni szándékolta területet illeti, egyesek kételkednek annak ily magas értékében. Az Árpád-fürdő megvett a várostól egy területet □ öllent 40 kor. 60 fillérért. Az a terület be volt építve, egyik része a Kossuth-utcára dőlt, tehát mindenesetre aránytalanul értékesebb volt annál, a mely a csatornaparton terül el. Az a terület csak átlag érte meg a 40 kor 60 fillért. Hogy a hátsó résznek is van-e akkora értéke, legalább is vita tárgya lehet. Mert tény, hogy a város tetemesen drágábban venné vissza az Árpád-fürdőtől, mint a mennyiért a Ker. Társulatnak adhatná.

Az új rendezés egy nagyfotosságu előnyét nem szabad elfelednünk. A posta-palota lejjebb vitelével egy 560 □ ölnyi területet nyerünk a mostani postaház helyén (h). Ez a terület mint bérház, a melynek bolthelyiségei is lesznek, bizonyára sokkal értékesebb, mintha a leendő postaház helyén épülne. Az Árpád-fürdő közvetlen szomszédságában sokkal élénkebb a forgalom, mint lejjebb s így a telek is jobban értékesíthető.

élet jelenségeire. Az értelem az ő általános ítélővel, analízáló és következtető tevékenységével s az a mélységes világ nibennünk az örök és végtelen szféráiba irányuló törekvéseivel teljesen érthetetlen talány a tér és idő határai közé zárt materia előtt. — Nem felül meg arra a fő kérdésre, melyet már a gondolkozni kezdő gyermek is fölvet: honnét a világ?

Az embernek kielthetetlen metafizikai érzése nem éri be a materializmus sekély feltételével, mely a Kant-Laplace féle elméletre mutat s azt mondja: a világ az ősködből fejlődött. Ez a felelet ad ugyan magyarázatot a létnek egy fázisára, az megmagyarázza a fejlődést és lehet nagyszerű kommentárja a teremtés történetének, de nem magyarázza meg a fejlődés kezdetét. Ha azt mondja, hogy a fejlődés öröktől fogva tart, újabb ellenmondásba jön a fizikának egy nevezetes tanával, mely azt állítja, hogy a természet be nem látható idő múlva, de biztosan megmerevedik, mert kihűlnek a napok, s beáll a vég. De a fejlődésnek, melynek van vége, kell, hogy kezdete is legyen, mert ha öröktől fogva volna, a vég már örök idők óta bekövetkezett volna. Ezt követeli az örökkévalóság fogalma, és a logika törvénye.

A materializmus magyarázata a világról csak épen olyan feleletes és semmit mondó mint az indusoké. Ezek szerint a világ egy nagy korong, mely egy óriás elefánt hátán áll, az elefánt pedig egy óriás teknősbékán. De hogy min áll a teknősbéka, arra már nem felel. A világ az ősködből fejlődött, de honnét az ősköd és ki indította meg a fejlődést? erre már nem felel és a mit felel, az csak amolyan „Verlegenheitsausflucht.“ A materializmus, ha a lét nagy problémáira nem tud feleletet adni, rendszeren valami ismeretlen erőre hivatkozik. Úgy tesz mint a matematikus, a ki X-eket és Y-okat állít be az egyenletbe. De kérem, a matematikus se használhat csupa ismeretlent; a materializmus pedig a lét kérdését illetőleg csupa ismeretlennel dolgozik, mert eddig még egyetlen egyet sem tudott megfejteni.

A materializmus végtelen fölültelessége s bizonyítékainak elégtelen volta oka annak, amért nem tudott ez ideig a hypothezis határai fölé emelkedni, sőt mert nyilvánvaló tényekkel van ellenmondásban, azért még *nint fölvezés is lehatalan.*

A szabadgondolkodó Virchow nem régen az anthropologusok nemzetközi gyűlésén azt mondta: „Hogy valaki íróasztala mellett arra a vé-

leményre jut, hogy ő a majomtól származik, az ellen nem lehet senkinek semmi kifogása, de ha kiáll a nyilvánosság elé és ezt úgy hirdeti, mint a tudomány resultatumát, biztos követelményét, ez ellen már óvat emelünk.“

Hogy Sch. ur materialisztikus művekből arra a meggyőződésre jutott, hogy minden fejlődés csak kozmikus, fizikai okoknak szükségszerű következménye, s hogy ebben a fejlődésben az ember egyéniségének beleszólása csak látszat, erkölcsi felfogása csak okozat és nem ok, ehhez utóvégre semmi köztünk, ez izlés dolga; de hogy ezt a véleményt, mely eddig még be nem bizonyított és a tudománynak mai álláspontja szerint soha be nem bizonyítható feltevésen alapul, úgy állítsa oda, mint „a műveltek közmeggyőződését“ tehát mint a tudományos világnak általánosan elfogadott tételét, ez ellen óvat emelünk! Mindaddig, míg tudomány és anyagvilág azonos fogalmakká nem lesznek, nem engedjük magunkat a műveltek társaságából bojkottálni. Ettől ez ideig még messze vagyunk.

II.

Ellenmondások.

Valamely vélemény akkor lesz meggyőző

Szianyinka Ferenc
férfiszabó
Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca I. szám.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat a legfinomabb tavaszi angol és hazai szövetekből. Vállalkozom mindennemű úri, egyen- és papi-ruhák legjutányosabb ár melletti, korrekt és gyors elkészítésére. — Vidékre próba nélkül.

Természetesen mindezzel szemben azt mondhatják, hogy a régi telekrendezés értékesítette az egész területet. Kihasználtuk még a régi kaszárnyát is és éventki 1000 korona bért kaptunk érte. Az új rendezéssel pedig egy 300 és egy 560 □ ölnyi terület eladásra vár. Vajon tud-e majd rajta adni a város? Feleletünk rá: Ez a föltétel az egyetlen lehetséges argumentum ellenünk, hogy t. i. Székesfehérvár 30 ezer lakosa és Magyarország 18 millió szülőtte közül nem akad ember, a ki ezt a telket megvegye. De hát egy kicsit különös ez az argumentálás akkor, a mikor azt látjuk, hogy ha a belvárosban bárhol eladó telek kínálkozik, vevő is akad rá elég. A Kereskedelmi Bank pl. 74. ezer 500 koronát adott egy 240 □ öl területért. Kováts Károly kereskedő 60 ezer koronás területen épített. A Kereskedelmi Bank épülete 48 ezer koronáért kelt el stb. Csudálatosnak látszanak, ha Székesfehérvár egyik leendő legszebb utcájában, csupa paloták közt nem lehetne eladni egy 560 □ ölnyi, majdnem szabályos négyszög alakú terület, a melynek 35 mtr. utcai frontja van, a hova dúsan jövedelmező boltokat lehet majd építeni. Akár bérháznak, akár palotának, vagy szállodának építi fel valaki, mindenesetre jövedelmező lehet s mi nem hisszük, hogyha a város per 40 kor. (összesen 20 ezer korona) áron eladni szándékoznék, hogy épen csak Fehérvárt nem akadna rá vevő. Ez a 20 ezer korona pedig mint tőke is megfelelné a mostani kaszárnya jövedelmezőségének. A másikat, a 300 □ ölnyi területet mindenesetre könnyebb lesz eladni. Ehhez szó sem fér. Összegezzük most már kombinációinkat s könnyedén meggyőződhetünk arról, hogy az utcarendezés nemcsak hogy kárt nem okoz a városnak, hanem 8—10 ezer korona haszonnal jár.

Füzzük a fonalat tovább. Okoz-e ez a változtatás valamely késelemet? A miniszterrel való megállapodás szerint a posta- és távirda palota 1905. nov. 1-re, a pénzügyi palota 1906. nov. 1-re adandó át. Az előbbi késik egy évet. A miniszter jóváhagyta, amit annál inkább tehetett, mert a téli pihenés a falaknak javukra szolgál s a nyári hurcolkodás is kényelmesebb. Lerombolásra csak a csendőrlaktanya vár. A postaépület lebontása maradhat akkorra, mikor már mindkét palota készen áll. A pénzügyi palotából ugyanis csak 2 és fél mtr. terület esik a mostani postaház telkére. A mint halljuk, semmi különös ellenvetés nem történt arra nézve, hogy egy felszoba később építessek hozzá a pénzügyi palotához.

Annak, hogy a kaszárnya-épület lerombol-

déssé az emberben, ha tisztában van annak érveivel s annak összes elméleti és praktikus következményeivel. A kibén valamely elv meggyőződésé jegecesedett, az következetesen alkalmazza azt az elvet. Sch. urnál ezt a következetességet nem találom s azért fölállított tételét nem igazí meggyőződésé, tehát részben önmagát is boykottálja a műveltek társaságából. Azonnal bizonyítottok.

Ahogy fölállítja tételét már a második bekezdésben hátat fordít neki, mikor azt mondja, hogy mi alkotjuk meg a társadalmi formát és a mi meggyőződésünk, hogy az eszméknek van expansív erejük, melyek szétterjed a társadalmi kereteket, ha kell forradalommal. De hogyan alkothatunk mi ha beleszólásunk a fejlődésbe „csak látszat” és hogy lehet az eszméknek expansív erejük s hogy törhetnek össze régi kereteket, ha ezek csak okozatok és nem egyáltalán okok? Ami tisztán okozat, az se nem alkothat, se nem rombolhat, mert ez kizárólagosan az oknak tulajdonsága, az okozat mindezzel szemben csak passzív viselkedhetik.

Sch. ur „reá akar mutatni sok konvencionális hazugságra és lényezőjévé akar válni annak a figyelmeztető törekvésnek, amely az evolúció,

csak örülhetünk. Így legalább közelebb jutunk ahhoz a tervezés, hogy a csendőrség teljesen új laktanyát kapjon. Tudvalevő dolog pedig az, hogy az állam az új, modern lakásokért sokkal többet fizet, mint a régi kopot viskókért. A belvárosi laktanyáért naponta és fejenként, 1 krajcárt fizetett a hadügyminiszter, míg egy új elsőrendű kaszárnyában 3 krajcárt ugyanily feltételek mellett. Azt hisszük, hogy ez is valami.

A szépészeti szemponokról, az utca egyenességéről (a város itt is nyer 15 □ ölet) nem is beszélünk. Főlölegesen tartjuk. Most csak még egyet jegyzünk meg:

A tanácsi jelentés mumusnak még azt is belevette a jelentésbe, hogy a pénzügyi palota építésére 220 ezer s a postapalota részére 100 ezer korona kölcsönt kell felvenni. A kis hamis! Mintha a régi tervezés megmaradása esetén ingyen ajándékozott volna valaki a városnak 320 ezer koronát.

UJDONSÁGOK.

— **Adomány.** *Grenspurger* István apátkanonok 20 koronát; *Posils* Mihály kanonok 10 koronát adtak a keresztény munkás-egyesület céljaira, mely egyes adományokért halas köszönetet mond az egyesület Elnökségé.

— **Frycsaj Richard ünneplése.** Az V. honvédkerületi zenekar ambíciózus karmesterét április 3-iki névnapja alhalmából az idén a szokottnál is impozánsabban ünnepték a zenekar tagjai. A zenekar örmeister — szamszerint huszan — lefenyképezítették magukat es a karmesterük arcképe körül csoportosított fényképeket díszes kiállítás keretbe foglalva nyújtottak át szeretett vezetőjüknek. Az ez alkalomból mondott üdvözlő beszédre az ünnepelet meghatott hangon válaszolt.

— **Segédjegyző-választás.** Tegnap d. u. volt Csórón, Korniss Boldizsar tb. főszolgabíró elnökelete alatt a segédjegyző-választás: Závodnik Jenő okl. jegyzőt választottak meg egyhangulag.

— **A székesfehérvári Torna-Club.** F. hó 16-napján délelőtt 11 órakor a tüzoito-laktanya nagyteremben rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgy: 1. Elnöki megnyit. 2. Tisztikari jelentés. 3. Az alapszabályok módosított pontjainak megvitatása. 4. Elnök választás. 5. Indítványok.

— **Hauise Ede halála.** Nem először foglalokunk e derék alezredessel, a ki a mennyire tiszteletre méltó alakja volt városunknak, ep oly

megrendítő volt a katasztrófa, a melynek áldozatul esett. A mint ismeretes, az ősszel lováról leesvén, balkarját törte. A katonai kórház orvosai félreismerték baját s a törés helyett ficamodás ellen gyógyították. Hónapokon keresztül gyötördött szörnyű bajával, midőn a bécsi katonai kórházba ment a hol Röntgen sugarak segítségével megállapították az itteni orvosok fatális tévedését. A tudomány összes ereje nem volt képes karjainak épségét visszaadni, azért az orvosok csak azon fáradoztak, hogy életét megmentsék. Törésvégük hasztalan volt. A kiállott izgalmak következtében Hauise idegbajt majd szívbajt és vízkört kapott, a mely tegnap Bécsben kioltotta életét. A derék katonát általános részvét kíséri siri nyugvóhelyére. Temetésén a 69. gyalogezred küldöttségileg képviselteti magát.

— **Új körlátorvos.** A polgári-fülei körlátorvosai állásra f. hó 3-án Brüner Jenő állatorvos-t választották meg.

— **Zarándoklat Rómába.** Hogy mily megbecsülhetetlenül nagy jótékonytágot gyakorolnak azok, akik a minden szépre és jóra fogékony lelkű ifjakat Rómába, az Örök városba elküldik, csak az tudja, aki már egy római zarándoklatban részt vett, akinek szívét-lelkét már átjárta egyszer az a kimondhatatlan boldog és felemelő érzés, amely Rómának, a Vatikánnak és Jézus Krisztus földi helytartójának látásakor csodálatos varázs-erővel minden kebelben lángra lobban. Dicséret és elismerés illeti tehát a székesfehérvári cisztercita főgymnázium vezetését, hogy az intézetnek több növendékét az idei római zarándoklatra elküldi. Természetszerűleg dicséretet érdemelnek azok a nemes lelkek, akik e cél megvalósítását pénzalapozataikkal elősegítik. Mint értesülünk, Vajda Ödön zirci apát 112 koronát, Mayer Károly apátkanonok 40 koronát, Viszota Alajos dr. 20 koronát, Nagelreiter Alajos dr. 20 koronát adott erre a célra. Megemlítjük, hogy a római zarándoklatot valószínűleg az a nagy öröm fogja érni, hogy az ut egy részét hadihajón teszik meg és felsőbb engedelemmel a világ egyik legelső hadikikötőjét, Polát is megtekinthetik. Rómában találkoznak az 500-ra felszaporodott lengyel-csoport lelkes diákjaival és egy krajnai ifjusági zarándok-csoporttal. A magyarok körülbelül 200-an vannak.

— **Tanulmányi kirándulás.** Dr. Faludi Miksa igazgató, a népszerű utazásrendező husvétra ismét megszerzi az élvezetet egy csomó urhölgynek és uriembernek, hogy őket a Rivierára kalauzolja. A társaság 14 én este indul s végül Velencébe, onnan Milanóba, Genuába s végül Nizzába utaznak, a hol egy hétig tartózkodnak. Visszafelé a

a visszatartoztathatatlant fejlődés előmozdítására int... stb.

De kérem, ha az ember egyéniségének beleszólása a fejlődésbe „csak látszat”, hogy akár a fejlődés előmozdításának tényezője lenni: és mire való a figyelmeztető törekvés, ha a fejlődést se előmozdítani, se visszatartoztani nem lehet? Vagy csak a látszólagos „tényező” dicsőségére aspirál? No ez ellen csakugyan nem lehet kifogásunk.

Ugyanilyen következetlenség, a mit a keresztényesegről mond. Igaz, hogy „a názareti Jézus tanítása — a keresztény felfogás ágyurta” a világot, de ilyet csak az mondhat, aki az eszméket és felfogásokat okoknak tartja, s aki nem degradálta azokat egyszerű okozatokká, mert annak azt kell mondania a mit Spencer és Marx, hogy kozmikus és éleltani okok gyurták át a világot keresztényre, a keresztény eszmék pedig csak egyszerű reflex sugarai a tényleges állapotoknak.

Nem érthetek egyet Sch.-nak a nőmozgalomról adott definiójával. Azt mondja ugyanis, hogy a nőmozgalom „álfogó egészében, abszolút céljában (?! Talán végcéljában? Az abszolút szó nem fűdi ezt a fogalmat): a nőknek teljes egyenjogúságra emelése a férfival”... relativ céljában

(?! talán közvetlen céljában. Ez sem azonosítható a relativ fogalmával): lépésről lépésre javítani a nőkhelyzetén” stb.

Ez a meghatározás azért helytelen, mert a nőmozgalomnak csak egy specitás öleli föl t. i. az *extrem* nőemancipációt, melynek célja — a nő természetes hivatásának félreismerésével — a férfival való teljes egyenjogúsítása. Erre a nőemancipációra törekszik a szocialdemokratia, ezt hirdeti Bebel: Die Frau című munkájában. Van ezenkívül még egy másik irányú nőmozgalom is, a mely a nő természetes hivatását nem hagyja figyelmen kívül s ezért nem törekszik utopisztikus célokra, de tekintettel a megváltozott gazdasági, társadalmi s egyéb viszonyokra, követeli a nőnek nagyobb mérvű érvényesülését. Erről a jogos és reális alapon álló nőmozgalomról és annak okairól lesz még szó. Egyelőre Sch. ur gondolatmenete nyomán másról kell még szólnom.

(Folyt. köv.)

Egyedüli raktár „Borsalino” olasz, Pelikán és Gyukits magyar kalapokban.

Legolcsóbb árak! Ajánlom a tavaszi időnyre különös figyelemmel összeállított óriási választékú **Uri** és **Női** divat cikkeket dúsan felszerelt raktáromat. Különleges választék a legújabb **uri kalapokban darabja** 2 Kortól 10 Korig **fü** és **lányka kalapok, sapkák, női kalapok.**

Knazovitzky Bela Székesfehérvár. 104—104 drbja kor. 3.60.

Drosztánjeggy fehéromiék a híres „Kobrak”-féle férfi, női, gyermek bőr cipők. Amerik. Pécsi bőrkerék. Nyakcsomókban Kiváló Ujdonságok! Husvét tojások fesskendők. Hátzserpek, szfábotok. Alkalmi vétel szines napernyőkben! Selyem chine napernyők drbja kor. 3.60.

Kizárólag jobb készítményű árak!

Garda tavon Riván és Arcon keresztül 18-án érkeznek Fehérvárra. Az irgylésre méltó társaság tagjai: Bogyó Samu, keresk. akad. tanár, Budapest. Dr. Kunoss Ignác, keleti akad. igazgató, nejével Budapest. Mittelman Nándor, keleti akad. tanár, nejével, Budapest. Hahóthy Sándor, felső leányisk. igazgató, Budapest. Dr. Kiss Aladár, felső leányisk. tanár, Budapest. Dr. Vöröss Cyrill, kegyesr. főgymn. tanár, Budapest. Horváth Géza, igazgató Budapest. Miss Julia Thornton, Miss Minnie Thornton, angol isk. tanítónők, Bpestről. Dr. Pávai Vajna Gábor, kir. tanácsos felsőleányisk. tanár és főorvos, Pozsony. Dr. Vatkovics tanár, Pozsony. Bite Béla, kegyesrendi főgymnáziumi tanár, Szeged. Dr. Weisz Jenő felsőkeresk. isk. tanár Veszprém. Róna Jenő, főreáliskolai tanár, Pécs. Domány Ármán, felső keresk. iskolai tanár, Nagykanizsa. Hirschfeld Adolf, Leitner Ernő, polgári isk. tanárok, Nagykanizsa. Dr. Faludi Miksa, felsőkeresk. isk. igazgató, nejével, Sz.-fehérvár. Polgár Iván, főgymnáziumi tanár, Sz.-fehérvár. Kelemen Béla, főreálisk. tanár, Sz.-fehérvár. Dr. Kerekes Lajos, felsőkeresk. isk. tanár, Sz.-fehérvár. Dr. Saára Gyula ügyvéd, ipariskolai elnök, nejével, Sz.-fehérvár. Polczer Péter városi tanácsos Sz.-fehérvár. Hübner Jenő, műépítész, Budapest. Köhler József oszt. magyar bank főnök, Sz.-fehérvár. Schnetzer Ignác, cs. k. főhadnagy, Zágráb. Eisenbarth Ferenc, joghallgató, Sz.-fehérvár. Kiss Géza magánzó, Sz.-fehérvár.

— **Kevesebb munkaidő a Felmayer-gyárban.** Egyik tekintélyes ipartelepünknek, a Felmayer-féle kékkétfestő gyártelepnek tetemes forgalmi csökkenéséről kell hírt adnunk. A raktárokban felhalmozott áruk felszaporodása s főleg azonban a megrendelések csökkenése arra bírta már két héttel ezelőtt a vezetőséget, hogy a bekövetkezett munkahiány folytán 14 munkást elbocsásson. Most újabb intézkedés jelzi az üzem-csökkenést. A mai szombattól kezdve szombatonként a gyártelepen szünetel a munka, vagyis a hat napi munkaidőt öt napra redukálták. Figyelemmel arra, hogy évekkal előbb a gyár munkásainak a száma a kétszázhatvanra csökkent, most pedig mintegy 120 munkás keresi kenyérét e helyen: szomorú következtetést vonhatunk az üzemműködésére. Ez pedig hozzáértők állítása szerint kizárólag az általános összevagyodásban leli magyarázatát, mely főleg az alsó és középosztályban hódít tért ijeszítő mértékben.

— **Fakadó rügyek.** A napokban Hajmáskéren országos vásár volt, erre a vásárra Krammer Béla veszprémi pék is elment és 14 éves fiát is elvitte. Béla urfi, hogy a vásár gyönyörűségeit ne egyedül kelljen élveznie, a 12 éves Dunyi Dezső nevű pajtását is elcsalta. A két csemete a vásáron összetalálkozott (valószínűleg előre történt megbeszélés alapján) Nagyvári Kálmánnal, aki ép a hét elején lopta el egyik veszprémi korcsmáros arany-óráját. Bár az óratolvaj már 19 éves kamasz, nagyon jól megértették egymást a földiek. Egy kis áldomást is csaptak. Szerdán pedig Kálmán ur biztatására vonatra ültek, hogy öskoronázó városunkban teszik tiszteletüket. A két csavargó-növendék, (a fakadó rügyek) azonban alaposan becsapódott, mert az a vén kamasz nekik csak Csörög váltott jegyet, míg az övé Pestig szolt. Így aztán Csóron lemaradtak a vonatról, s gyalog bandukoltak be Fehérvárra. Már szerdán ide értek s persze nem tudván mihez kezdeni: kéregettek. Így azonban nem sokat kerestek, lementek hát a vasuti állomásra, hogy ott csomag-vitellel szerezzenek pénzt. Amde tegnap d. u. az állomáshoz vezényelt rendőr kipécézte, hogy szökevények; így aztán bekerültek a rendőrségre. Kuti rendőrkapitány sürgönyözött Veszprémbe, hogy az érdemes csemeték az ő pártfogása alatt vannak.

— **Pribicskó.** Van-e, ki e nevet nem ismeri? Hogy újra beszélt magáról, annak az az oka, mert most már a katonai parancsnokság is bele-

szólt a dologba. Kitünt ugyanis, hogy Pribicskó ur családja mivoltán tul katonaszökevény is. Már kitünt a törvényték (f. hó 15-re) a tárgyalást, s most a bpesti helyőrségi parancsnokság ártit az ügyészségnek, hogy adja át neki Pribicskó urat, mert már 1901. aug. 1-től keresi őt. A kiadatásával járó tárgyalások után a katonai parancsnokság veszi pártfogásába az érdemes férfiut és a katonai bíróság intézi el peres ügyeit.

— **Bokréta-ünnep.** Az Árpád-fürdő ma tartja bokréta ünnepét. A falak elérték már a kellő mágasságot s már a tető felállításán munkálnak. A társulat a munkásokat megajándékozta a nevezetes nap alkalmából.

— **Református öntudat.** A református zsinat minapi ülésén befejezte a közoktatási szervezet szakaszainak tárgyalását. Hosszu vita után elfogadta a zsinat a javaslat azon részét, mely kimondatni óhajtja, hogy: „a tanárok és tanítók csak protestans női vehelnek feleségül.” Igaz ugyan, hogy egy analog esetben a liberalis sajtó kigyót-békát kiáltott az erdélyi püspökre, most pedig hallgat, de azért nekünk eszünk ágában sincs eme, épen nem liberális intézkedést elítélni, sőt dicsérjük azt a vallási öntudatot, mely minden téren ily határozott alakban nyilatkozik. Bárcsak mi katolikusok olyennek lennénk!

— **Áldás a Simplon-alagutban.** A M. Á. írja a következőket: A Simplon-alagút felavatásának programjában benn volt az is, hogy a narai és a svájc sioni püspök megáldják az új művet. Ez máj 15-történt. A Carriere Della Sera tudósítója igen szépen írja le, miképen folyt le az ünnep, minő lelkesen és örömmel üdvözölték egymást a Brieg felől jövő svájciak és az Isellából jövő olaszok. A két püspök által történt megáldás az ünnepélyes hangulatot csodálatos hatásúvá fokozta. Ime, a szabadkőművesek igazgatta Olaszország és a felekezetek konglomerációjából álló szabad Svájc szülökségnek, helyesnek és szépnek tartják, hogy a felavatás első szavai Isten nevében hangozzanak el. Különösen szép volt Abet sioni püspök beszéde, melyet minden felekezeti vendég lelkesen megtapsolt. Nálunk, a regnum Marianumban, a katolikus király személyes képviselőjének jelenlétében megnyitott Erzsébet-hidnál, mely a technikának szintén nagy-szabású alkotása, dehyogy is gondoltak volna arra, hogy ilyen módon mondjának hálát az Istennek, a mért Magyarország dicsőségét öregbítették sok viszontagság után. Ez sértette volna a szabadgondolkodók kicsi, de annál hatalmasabb lármájú és befolyású szektáját. Így maradt el a szent Gellért szobrának megáldása is. — (No meg pár év előtt a katolikusok székesszéférvári ezreléves népiskolájának megáldása is. Szerk).

— **Tömeges megszállítás az államnak.** Makfalva Géza földmívelésügyi államtitkár, Sierbán János kir. jószágigazgató kíséretében e napokban meglátogatta Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkoreskedésének Budapest, Rottenbiller-u. 33. alatt levő telepét és az állam részére nagyobb megrendelést tett lóhere és lucerna magból. Ez alkalommal nagy érdeklődéssel megtekintette az egész telepet, hol most a tavasz idején 140 fűből álló személyzet bonyolítja le a mag szétkúrdésának nagy munkáját.

— **Fiskálisok tanuljatok!** Valamikor ugy emlegették, hogy drága a muzsikaszó s hozzávették a patikaszerit is. A kik ezt így hitték s fogalmuk lett volna az alább közölt költségjegyzékről, bizonyára a legdrágábbnak a fiskális-ügyességet tartották volna. Elég érdekes az eset, okulást elmondjuk. Tudvalevőleg van Székesszéférvárnak egy helyhatósági szabályrendelet, mely a vendéglők, korcmák és kávéházak éjszakai záróját szabályozza. Közel 20 esztendeje hever ez a szabályrendelet a város ház levéltárában anélkül, hogy érvényesítették volna. Maga a törvényhatóság figyelemmel arra, hogy az általmérésből a városnak haszna van, — mellőzte a sza-

bályrendeleti intézkedések foganatosítását. Az idők azonban változtak, eszébe jutott valakinek a rég feledésbe ment szabályrendelet s a rendőrség anélkül, hogy megkérdezte volna e kérdésben a törvényhatósági bizottság véleményét, a záróraa vonatkozó rendelkezést drákói szigorral hajította végre, sőt a tüntető paragrafust is alkalmazta. A kávéosok érdekeit ez az eljárás természetesen nagyon sértette és segített a bajon, nyolcan összejöttek s abban állapotok meg, hogy közös beadványban a törvényhatósági bizottsághoz fordulnak orvoslásért. A különféle szempontok, összekötöttetek latogatása után a beadvány elkészítését dr. Krausz Zsigmond helybeli ügyvédre bízták, akinek a feladata roppant könnyű volt, mert hisz a törvényhatóság már korábban is a szabályrendeleti intézkedés mellőzése mellett foglalt állást. A beadvány sikere előrelátható volt: Fehérvárott nincs záróra. Mily nagy volt azonban a nyolc kávéos ámulata, amikor a költségjegyzéket kézhez kapták. Horribile dictu! A beadvány és 1—2 kihágási felebezésért az ügyvédi díj meghaladta az egyezer koronát. A kávéosok vakaródtak s fizetni nem akartak, tehát perre került a sor. Mivel pedig a tárgyalási határidőre az egész éjjel kenyérkereső munkájukban fennlévő kávéosok néhány percnyi késéssel jelentek meg, elmakacsolták őket. Akadt köztük egy, aki a rendez időben megjelent s ez esetben a bíróság egy harmadára szállította le a követelést.

Hogy pedig kiki fogalmat alkothasson egy ilyen költségjegyzék ügyes összeállításáról, bemutatunk egyet:

Költség-jegyzék.

Expens Note.

N. N. urnak.

Helyben.

Kávéházi záróra ügyében.

Eljárás és hosszabb értekezés a rendőrkapitánynál	15 K.
Ugyanez Simon alkaptánynál	10 "
Előiratok kinyomozása és azok tanulmányozása a rendőrségnél	15 "
Sürgős előterjesztés a városi tanácshoz a rendőrfőkapitányi határozat hatályon kívül helyezése iránt	30 "
Eljárás és értekezés a polgármesternél informálás	20 "
Ujabb eljárás a referensnél	10 "
Összesen	100 K.

azaz egyszáz korona.

Dr. Krausz Zsigmond ügyvédi iradja.

Ugyebár ügyesen van összeállítva? Mind a nyolc ilyen, néhány kivételével, amelyeknél a követelés megközelíti a 150 koronát. Most persze a tárgyalásról lekészt kávéosok, hogy vége legyen a bírósági eljárásnak, egyezkednek s mint halljuk, a fiskális ur jó szíve megenged annyit, hogy az egyes követelésekből 30—40 koronát elengedjen. Most bánják a kávéosok, hogy nem előre állapították meg az ügyvéd tiszteletdíját, de már későn van, mert vásár után borsos az alku.

Mi a magunk részéről nem füzünk kommentárt ez ügyhöz, de okulástul kuriózumként mégis jónak látuk nyilvánosságra hozni már csak azért, mert az adókiivetési tárgyalások folyamán annyira panaszkodnak az ügyvédek, hogy ugyancsak csodálatos minimumra sikerült lenyomni az adójukat. Pedig ha egy ügy ilyen pompásan jövedelmez, nem az ügyvédnek van oka panaszkodni.

— **Rövid hírek.**

Uj bíró. Vértessacska községben az Izinger István lemondásával megüresedett községi bírói tisztségre Ott Ferencet választották meg.

Ethasztott közgyűlés. A Fejérmegyei Gazd. Egyesület április 11-re kitűzött közgyűlését a közbejött akadályok folytán 13-ra halasztották.

Nemzetközi lóvásár. A Nyitramegyei Gazd. Egyesület által Érsekújvárott éventént tartani szokott nemzetközri lóvásárok Európa legkeresettebb vásárai közé tartoznak, így célszerűnek tartjuk a gazdák figyelmét az ide, május 7. és 8-án tartandó lóvásárra felhívni.

Gerenday Gyula

vászon, fehérnemű, rőfös és rövid-
áru üzlete
Székesszéférvár, Nádor-utca.

Tetemesen leszállított árak!

Ajánlj hazai gyármányu vászon, asztal-nemű, valódi rumburgi és szilenziai kézi szőtt vászon és ágynemű-gallérok, kényes és nyakkendő. Kelénygöcs szükséges és megfelelő női fehérnemű és kéz ágynemű. Mérték utáni megrendelésre bármely fehérnemű gyorsan és pontosan elkészítjük. Csécsémok részére készletben ingecskek, szövött és kötött ujjal hosszupárna, pólya-kötő, bőlcso és kocsisakárók, gumi-lepedő, szalag, csokor. Szövet-ágy- és asztaltörölkők, csipke és szövet függönyök. Torontáli, Axmiszter és tapasztri szalon és futó szőnyegek. Gyapjú és fonalas ágylakók, levarrott Kaszmir, Klott és selyem paplanok. Divatos ruha szövetek, Cosmanosi modokolme és selyem-kelmék. Szalag, csipke, fátval, divatos övek, vállfűző, esernyők. Nagy választék keztyű és harinyából. Lúster és mosható kűtények.

2990 104-92

Jóváhagyás. A kálozi ipartársulat olvasó-körének alapszabályait a miniszter jóváhagyta.

Ebmarás. A sárszentgöti uradalomba valahonnan egy veszett étvéd. A véletlen Leopold Gusztáv bérlővel hozta össze, akit a veszett kutyák szokásához híven minden gondolkodás nélkül alaposan megharapott. Mielőtt másban is kárt tehetett volna, a cselédek agyonverték.

Két, külön-külön bejáratu, csinosan burtozott szoba kiadó Sövegjártó magánzó házában, Cserepes-köz 2.

Az Egyházmegyei Könyvnyomdában egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Egy istálló, raktárhelyiség hozzátartozó padlással bármely órában kiadó Salétrom-utca 8-ik szám alatt.

IRODALOM.

Cimbalom ujdonság. Erdélyi Dezső, a budapesti Nemzeti Zenede tanára, igen ügyes összeállításban „Gyorsasági gyakorlatok”-at írt cimbalomra. Ezen hézagpótló hanggyűjtést terjedelme 21 oldal, 48 gyakorlattal, a készültség fejlesztésére és szép színezetű játék eljárástására irányulnak, miért is mint ilyen mű tananyag előre láthatólag nagy elterjedésben fog részesülni. Ára 3 korona. Kapható a szerzőnél, III. ker. Lajos-utca 68. sz. Budapesten.

Anyakönyvi statisztika

1905. évi április hó 1-től 1905. április hó 8-ig.

I. Születés.

Született: 12 törvényes fiú, 17 leány; törvénytelen fiú: 0, leány: 0; halva született törvényes fiú: 0; leány: 1 törvénytelen fiú, 0; leány 1. — Összesen: 31.

II. Halálozás.

Elhalt: 5 fi, 8 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes fiú: 3, leány: 2, törvénytelen fiú: 0, leány: 0; 7 éven felüli fi: 2, nő: 6. — Összesen: 13.

E szerint a születést a halálozás 18-al mulja felül.

Elhaltak: Bakos Rozália, r. k. 19 éves, Rác-utca, 21 sz. — Nagy Gyuláné Vendég Julianna, r. k. 41 éves, Janesár-utca, 5 sz. — Virág halvaszüll. leány r. k. Széchenyi-utca 147 sz. — Duráti Róza, r. k. 7 éves, Öreg-utca, 9 sz. — Vig István, r. k. 11 hónapos, Zámoly-utca, 76 sz. — Baranyi Józsefné Gombos Etel, r. k. 59 éves, Széchenyi-utca 70 sz. — Csizmazia János, r. k. 11 hónapos, Olaj-utca 48 sz. — Fekete Mária halva szül. leánya, r. k. Palotai utca 35 sz. — Busch János, ev. ref. föld napsz. 63 éves, Szent György kórház. — Bartos Imre, izr. 8 éves, Iskola-utca 1 sz. — Gyulai Jánosné, Somogyi Rozália, r. k. 58 éves d. v. tiszt lak. — Lozoi Jánosné, Hossz Éva; r. k. 42 éves, Szt. György kórház. — Magda Ignác r. k. 17 hónapos, Ósz-utca 14 sz.

Kihirdetés.

Zalka József, megyei írnok és Dornbach Emma Teréz, Székhérvár. — Horváth Ferenc, kőmives-segéd és János Julianna, Székhérvár. — Tóth Alén Emil Arthur biztosító intézeti II-od könyvelő és Csitári Gramanetz Elvira Róza Mária, Székhérvár. — Cseke Ferenc fényező-segéd Bécs és özv. Palovcsik Józsefné, Durdik Mária Teréz, Bécs.

Nyilttér.)*

HITELLEVELEKET

minden külföldi városra, gyógy- és üdülőhelyre legelőnyösebb feltételek mellett kiállít a

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Budapesten.

Az intézet a banküzletet és vagyonekezelést illető minden felvilágosítást készséggel nyújt.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk

Pályázati hirdetés.

A szék-székfővárosi ipartestületi betegsegélyző pénztár f. 1905. évi április hó 2-án hozott határozatából kifolyólag a megüresedett, de egyébként is a közgyűlés által 1 évre választandó segélypénztári ellenőr állásának betöltésére ezzel pályázat hirdetetik.

Felhívtnak tehát az ipartestületi betegsegélyző pénztár biztosításra kötelezett tagjai, hogy pályázati kérvényüket az ipartestületi betegsegélyző pénztárnál f. 1905. évi április hó 16-ik napjának d. e. 11 órájáig annál bizonyosabban beadják, mert a később beérkezett pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

A segélypénztári ellenőri állás az alapszabályok 26. §-ának c.) pontja értelmében, csakis az ipartestületi, betegsegélyző pénztár kötelezett tagjai pályázhatnak.

Az alapszabályok ugyanezen pontja szerint, az ellenőr a pénztár egyik kulcsát őrzi, örökösök a fizetések teljesítésénél, vezeti a tagok nyilvántartását, hozzájárul a pénztárnok évi számadásának elkészítéséhez, a pénztárakkal napenként elszámol, a megtörtént leszámolást a pénztárnokkal együtt aláírja, szóval a 77524891 sz. miniszteri rendeletben előírt törzskönyveket, betűsoros névjegyzéket, a bevételi és kiadási számviteli főkönyveket vezeti, a tagsági jegyzéket kiállítja és összeállítja minden negyed év végén a hátralék kimutatását.

Az ellenőr hivatalos órái: Vasárnap d. e. 9-től 12 óráig, hétfőn d. e. 8-tól 9 óráig és hétköznapokon este 5-től 7 óráig.

A megválasztott ellenőr, az igazgatóság határozata szerint köteles övadék fejében a segélypénztárba 200 koronát készpénzben, avagy ova-dék képes értékpapirokban megválasztása után azonnal letenni.

Az ellenőr fizetése mindezen teendőikért 500 korona, mely részére a segélypénztárból utólagos havi részletekben fizetetik ki.

Az ellenőr egyéb teendőit az ügyrend és a pénztári házi szabályok állapítják meg, melyekről a pályázók a pénztárnál nyerhetnek kellő felvilágosítást.

Az ellenőr választása f. 1905. évi április hó 16-ik napján d. u. 3 órakor megtartandó rendes évi közgyűlésen fog szavazás útján megtörténni.

Székesfehérvárott, 1905. évi április hó 2-án tartott igazgatósági ülés határozatából nyert megbízás folytán.

Krónhoffer Antal s. k., titkár. Say Ferenc s. k., elnök.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre felhasználható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha meg is terem, nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskataly és más cédés szőlőkkel.

A fajok ismeretessére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőültvények is meg nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olesó árban és „Delaware” sima, ültetéshez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, Biharmegye.

Kárpitos butor-raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy kész kárpitos-munkákból u. m. garnitúrák, ebédő-dívánok, ottomanok stb. stb.

raktárt tartok

a Megyeház-tér 13. és Simor-utca 22. szám alatt.

Elvállalok továbbá mindennemű kárpitos és díszítő munkákat, valamint szobák tapétázását, ugyszintén a kiválasztott minta és rajz szerint megrendeléseket a legutányosabb árban!

Feltétlen megbízhatóság, elsörendű munkák.

Kiváló tisztelettel

Vida Elek

2965

kárpitos és díszítő. 57-51

Elsörangú bútorüzlet.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy saját műhelyemben készült asztalos munkákból raktárt tartok a

Kórház-utca 4. sz. alatt (saját ház).

Raktáron vannak: úri-, háló-, ebédő-, szalon-, előszoba- és konyha-butorok a legszolidabb kivitelben, melyeknek jóminőségért felelősséget vállalok.

Főlegvén odairányul, hogy ezen szakmában előforduló silány gyári munkák által félrevezetett közönség helyben találjon szolidan készült butorokat.

Elvállalok továbbá minta és rajz szerint választott butorok készítését bármily kivitelben, ugyszintén mindennemű asztalos munkákat jutányos áron.

Raktáromat a n. é. helybeli és vidéki közönség b. figyelmébe ajánlom.

Kiváló tisztelettel

NYARI GABOR.

52-40

épület- és butor-asztalos.

2979

Értesítés.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy 24 év óta fennálló

mázoló műhelyemet

megnagyobítottam és bármimemű szoba, cim és cimer festészeti munkák készítését elvállalom.

Szobák, termek, templomok és oltárok, valamint bádofestészeti munkákat a legdivatosabb kivitelben, tisztán, a legolcsóbb áron készítek.

A t. közönség további szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

GERLITS JÓZSEF

szoba, cimfestő és mázoló

20-1

JÓKAI-UTCA 2. SZÁM.

Jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

